

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»

Кафедра цивільного господарського та екологічного права

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

завідувач кафедри

Пушкіна О.В. _____

«___» _____ 20__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Нормативно-правове забезпечення інформаційної безпеки»

Галузь знань	12 Інформаційні технології
Спеціальність	122 Комп'ютерні науки
Освітній рівень.....	бакалавр
Освітньо-професійна програма	Інформаційні технології
Спеціалізація	
Статус	нормативна
Загальний обсяг	3 кредити ЄКТС (90 годин)
Форма підсумкового контролю	залік
Термін викладання	3-й семестр
Мова викладання	українська

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

Дніпро
НТУ «ДП»
2020

Робоча програма навчальної дисципліни «Нормативно-правове забезпечення інформаційної безпеки» для бакалаврів спеціальності 122 «Комп'ютерні науки» / Нац. техн. ун-т. «Дніпровська політехніка», каф. менеджменту. – Д. : НТУ «ДП», 2020. – 16 с.

Робоча програма регламентує:

- мету дисципліни;
- дисциплінарні результати навчання, сформовані на основі трансформації очікуваних результатів навчання освітньої програми;
- базові дисципліни;
- обсяг і розподіл за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять;
- програму дисципліни (тематичний план за видами навчальних занять);
- алгоритм оцінювання рівня досягнення дисциплінарних результатів навчання (шкали, засоби, процедури та критерії оцінювання);
- інструменти, обладнання та програмне забезпечення;
- рекомендовані джерела інформації.

Робоча програма призначена для реалізації компетентнісного підходу під час планування освітнього процесу, викладання дисципліни, підготовки студентів до контрольних заходів, контролю провадження освітньої діяльності, внутрішнього та зовнішнього контролю забезпечення якості вищої освіти, акредитації освітніх програм у межах спеціальності.

Робоча програма буде в пригоді для формування змісту підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників кафедр університету.

ЗМІСТ

1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	44
2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.....	5
3 БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ	5
4 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ	5
5 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ.....	6
6 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	6
6.1 Шкали	6
6.2 Засоби та процедури.....	7
6.3 Критерії.....	8
7 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	8
8 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ.....	122

1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИЦИПЛІНИ

В освітньо-професійній програмі Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» спеціальності 122 «Комп'ютерні науки» здійснено розподіл програмних результатів навчання (ПРН) за організаційними формами освітнього процесу. Зокрема, до дисципліни «Правознавство» віднесено такі результати навчання:

ЗР1	використовувати концептуальні знання, включаючи знання сучасних досягнень, для розв'язання складних непередбачуваних задач і проблем галузі
ПР1.3	розуміти принципи ділової етики та визначати наслідки існування ділових організацій; розробляти сценарії існування ділових організацій
ПР2.1	впроваджувати технології і складові систем управління підприємств, установ, організацій та їх підрозділів
ПР7.3	використовувати знання в галузі конкуренції, податкового законодавства та інших економічних законів для забезпечення функціонування підприємства, установи, організації, чи її підрозділів
ПР10.3	здійснювати управління підприємствами, установами, організаціями та їх підрозділами через планування та контроль, використовуючи науково обґрунтовані концепції, методи та інструменти

Мета дисципліни – надання допомоги студентам денної, заочної та вечірньої форм навчання у вивченні дисципліни «Нормативно-правове забезпечення інформаційної безпеки».

Процес побудови правової держави та громадянського суспільства в Україні, насамперед, передбачає необхідність формування нового, вищого рівня правової свідомості та правової культури. Великого значення набувають правове виховання і правова освіта, адже без глибоких знань права та законодавства, прав, свобод та обов'язків людини і громадянина еволюційний розвиток жодного суспільства не відбувається, а тому зростає роль викладання навчальної дисципліни «Нормативно-правове забезпечення інформаційної безпеки» для студентів підготовки бакалаврів всіх напрямів.

Вивчення дисципліни «Нормативно-правове забезпечення інформаційної безпеки» особливої актуальності набуває з огляду та проведення правової реформи, в процесі якої планується прийняття багатьох нових законів, створення ефективної національної правової системи, що дасть змогу інтегруватися в Європейське правове поле, сформувати ефективні інститути громадянського суспільства та побудувати дійсно демократичну соціально-правову державу.

Дисципліна «Нормативно-правове забезпечення інформаційної безпеки» передбачає вивчення основ теорії держави і права, важливих інститутів конституційного, адміністративного, інформаційного, кримінального, та інших галузей права.

Дана програма містить плани практичних занять за розділами і темами курсу, питання для повторення, методичні рекомендації, перелік рекомендованих джерел, питання до підсумкового контролю.

Становлення України як правової держави передбачає якісно новий рівень підготовки бакалаврів всіх напрямів. Цьому у великій мірі сприяє вивчення такої дисципліни, як «Нормативно-правове забезпечення інформаційної безпеки».

Головною метою є надання допомоги студентам денної та заочної форм навчання у вивченні навчальної дисципліни «Нормативно-правове забезпечення інформаційної безпеки».

Реалізація мети вимагає трансформації програмних результатів навчання в дисциплінарні та адекватний відбір змісту навчальної дисципліни за цим критерієм.

2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Шифр ПРН	Дисциплінарні результати навчання (ДРН)	
	шифр ДРН	зміст
ЗР1	ДРН1	використовувати знання сучасних досягнень в галузі права, для розв'язання складних непередбачуваних задач і проблем
ПР1.3	ДРН2	розуміти принципи ділової етики та правові механізми її забезпечення
ПР2.1	ДРН3	впроваджувати технології і складові систем управління підприємств, установ, організацій та їх підрозділів використовуючи чинне законодавство України
ПР7.3	ДРН4	використовувати знання в галузі конкуренції, податкового законодавства та інших економічних законів для забезпечення функціонування підприємства, установи, організації, чи її підрозділів
ПР10.3	ДРН5	здійснювати управління підприємствами, установами, організаціями та їх підрозділами через планування та контроль, використовуючи нормативно-правову базу України

3 БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Назва дисципліни	Здобуті результати навчання
Н8 Конституційне та адміністративне право право	застосувати інноваційні підходи для вирішення професійних завдань використовувати концептуальні знання, включаючи знання сучасних досягнень, для розв'язання складних непередбачуваних задач і проблем галузі

4 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Вид навчальних занять	Обсяг, години	Розподіл за формами навчання, години					
		денна		вечірня		заочна	
		аудиторні заняття	самостійна робота	аудиторні заняття	самостійна робота	аудиторні заняття	самостійна робота
лекційні	50	16	34			6	44
практичні	40	8	32			4	36
лабораторні	-	-	-			-	-
семінари	-	-	-			-	-
РАЗОМ	90	24	66			10	80

5 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	ЛЕКЦІЇ	16
ДРН1-5	1. Нормативно-правові акти, які закріплюють концептуальні положення інформаційної безпеки України	4
ДРН1-5	2. Нормативно-правові акти, які закріплюють визначальні положення щодо забезпечення інформаційної безпеки України	2
ДРН1-5	3. Нормативно-правові акти, які визначають порядок охорони державної таємниці в Україні	2
ДРН1-5	4. Нормативно-правові акти з інформаційної безпеки телекомунікаційних систем	2
ДРН1-5	5. Закони України про електронний документообіг та електронний цифровий підпис	2
ДРН1-5	6. Підзаконні нормативні акти щодо електронного документообігу та електронного цифрового підпису	2
ДРН1-5	7. Нормативно-правові акти, які визначають порядок технічного захисту інформації в Україні	2
	ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ	8
ДРН1-5	Нормативно-правові акти, які закріплюють концептуальні положення інформаційної безпеки України	2
ДРН1-5	Нормативно-правові акти, які закріплюють визначальні положення щодо забезпечення інформаційної безпеки України	2
ДРН1-5	Нормативно-правові акти, які визначають порядок охорони державної таємниці в Україні	2
ДРН1-5	Підзаконні нормативні акти щодо електронного документообігу та електронного цифрового підпису	2
	РАЗОМ	24

6 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Сертифікація досягнень студентів здійснюється за допомогою прозорих процедур, що ґрунтуються на об'єктивних критеріях відповідно до «Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти».

Досягнутий рівень компетентностей відносно очікуваних, що ідентифікований під час контрольних заходів, відображає реальний результат навчання студента за дисципліною.

6.1 Шкали

Оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та інституційною шкалами. Остання необхідна (за

офіційною відсутністю національної шкали) для конвертації (переведення) оцінок мобільних студентів.

Шкали оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП»

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Кредити навчальної дисципліни зараховується, якщо студент отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації.

6.2 Засоби та процедури

Зміст засобів діагностики спрямовано на контроль рівня сформованості знань, умінь, комунікації, автономності та відповідальності студента за вимогами НРК до 7-го кваліфікаційного рівня під час демонстрації регламентованих робочою програмою результатів навчання.

Студент на контрольних заходах має виконувати завдання, орієнтовані виключно на демонстрацію дисциплінарних результатів навчання (розділ 2).

Засоби діагностики, що надаються студентам на контрольних заходах у вигляді завдань для поточного та підсумкового контролю, формуються шляхом конкретизації вихідних даних та способу демонстрації дисциплінарних результатів навчання. Засоби діагностики (контрольні завдання) для поточного та підсумкового контролю дисципліни затверджуються кафедрою.

Види засобів діагностики та процедур оцінювання для поточного та підсумкового контролю дисципліни подано нижче.

Засоби діагностики та процедури оцінювання

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ			ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	
навчальне заняття	засоби діагностики	процедури	засоби діагностики	процедури
лекції	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдання під час лекцій	комплексна контрольна робота (ККР)	визначення середньозваженого результату поточних контролів; виконання ККР під час заліку за бажанням студента
практичні	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдань під час практичних занять		
	або індивідуальне завдання	виконання завдань під час самостійної роботи		

Під час поточного контролю лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання контрольних конкретизованих завдань. Практичні заняття оцінюються якістю виконання контрольного або індивідуального завдання.

Якщо зміст певного виду занять підпорядковано декільком дескрипторам, то інтегральне значення оцінки може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюються викладачем.

За наявності рівня результатів поточних контролів з усіх видів навчальних занять не менше 60 балів, підсумковий контроль здійснюється без участі студента шляхом визначення середньозваженого значення поточних оцінок.

Незалежно від результатів поточного контролю кожен студент під час заліку має право виконувати ККР, яка містить завдання, що охоплюють ключові дисциплінарні результати навчання.

Кількість конкретизованих завдань ККР повинна відповідати відведеному часу на виконання. Кількість варіантів ККР має забезпечити індивідуалізацію завдання.

Значення оцінки за виконання ККР визначається середньою оцінкою складових (конкретизованих завдань) і є остаточним.

Інтегральне значення оцінки виконання ККР може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюється кафедрою для кожного дескриптора НРК.

6.3 Критерії

Реальні результати навчання студента ідентифікуються та вимірюються відносно очікуваних під час контрольних заходів за допомогою критеріїв, що описують дії студента для демонстрації досягнення результатів навчання.

Для оцінювання виконання контрольних завдань під час поточного контролю лекційних і практичних занять в якості критерія використовується коефіцієнт засвоєння, що автоматично адаптує показник оцінки до рейтингової шкали:

$$O_i = 100 a/m,$$

де a – число правильних відповідей або виконаних суттєвих операцій відповідно до еталону рішення; m – загальна кількість запитань або суттєвих операцій еталону.

Індивідуальні завдання та комплексні контрольні роботи оцінюються експертно за допомогою критеріїв, що характеризують співвідношення вимог до рівня компетентностей і показників оцінки за рейтинговою шкалою.

Зміст критеріїв спирається на компетентнісні характеристики, визначені НРК для бакалаврського рівня вищої освіти (подано нижче).

Загальні критерії досягнення результатів навчання для 7-го кваліфікаційного рівня за НРК

Інтегральна компетентність – здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Дескриптори НРК	Вимоги до знань, умінь, комунікації, автономності та відповідальності	Показник оцінки
Знання		
<p>◆ концептуальні знання, набуті у процесі навчання та професійної діяльності, включаючи певні знання сучасних досягнень;</p> <p>◆ критичне осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності</p>	- Відповідь відмінна – правильна, обґрунтована, осмислена. Характеризує наявність: - концептуальних знань; - високого ступеню володіння станом питання; - критичного осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності	95-100
	Відповідь містить негрубі помилки або описки	90-94
	Відповідь правильна, але має певні неточності	85-89
	Відповідь правильна, але має певні неточності й недостатньо обґрунтована	80-84
	Відповідь правильна, але має певні неточності, недостатньо обґрунтована та осмислена	74-79
	Відповідь фрагментарна	70-73
	Відповідь демонструє нечіткі уявлення студента про об'єкт вивчення	65-69
	Рівень знань мінімально задовільний	60-64
	Рівень знань незадовільний	<60
Уміння		
<p>◆ розв'язання складних непередбачуваних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання, що передбачає збирання та інтерпретацію інформації (даних), вибір методів та інструментальних засобів, застосування інноваційних підходів</p>	- Відповідь характеризує уміння: - виявляти проблеми; - формулювати гіпотези; - розв'язувати проблеми; - обирати адекватні методи та інструментальні засоби; - збирати та логічно й зрозуміло інтерпретувати інформацію; - використовувати інноваційні підходи до розв'язання завдання	95-100
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності з не грубими помилками	90-94
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації однієї вимоги	85-89
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації двох вимог	80-84
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації трьох вимог	74-79
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації чотирьох вимог	70-73
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності при виконанні завдань за зразком	65-69
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання при виконанні завдань за зразком, але з неточностями	60-64
	Рівень умінь незадовільний	<60
Комунікація		

Дескриптори НРК	Вимоги до знань, умінь, комунікації, автономності та відповідальності	Показник оцінки
<p>♦ донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень та власного досвіду в галузі професійної діяльності;</p> <p>♦ здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію</p>	<p>- Вільне володіння проблематикою галузі. Зрозумілість відповіді (доповіді). Мова: - правильна;</p> <ul style="list-style-type: none"> - - чиста; - - ясна; - - точна; - - логічна; - - виразна; - - лаконічна. <p>Комунікаційна стратегія:</p> <ul style="list-style-type: none"> - послідовний і несуперечливий розвиток думки; - наявність логічних власних суджень; - доречна аргументації та її відповідність відстоюваним положенням; - правильна структура відповіді (доповіді); - правильність відповідей на запитання; - доречна техніка відповідей на запитання; - здатність робити висновки та формулювати пропозиції 	95-100
	Достатнє володіння проблематикою галузі з незначними хибами. Достатня зрозумілість відповіді (доповіді) з незначними хибами. Доречна комунікаційна стратегія з незначними хибами	90-94
	Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано три вимоги)	85-89
	Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано чотири вимоги)	80-84
	Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано п'ять вимог)	74-79
	Задовільне володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано сім вимог)	70-73
	Часткове володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано дев'ять вимог)	65-69
	Фрагментарне володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано 10 вимог)	60-64
	Рівень комунікації незадовільний	<60
Автономність та відповідальність		

Дескриптори НРК	Вимоги до знань, умінь, комунікації, автономності та відповідальності	Показник оцінки
<ul style="list-style-type: none"> ♦ управління комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах; ♦ відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб ♦ здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності 	<p>- Відмінне володіння компетенціями менеджменту особистості, орієнтованих на:</p> <p>1) управління комплексними проектами, що передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - дослідницький характер навчальної діяльності, позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію; - здатність до роботи в команді; - контроль власних дій; <p>2) відповідальність за прийняття рішень в непередбачуваних умовах, що включає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - обґрунтування власних рішень положеннями нормативної бази галузевого та державного рівнів; - самостійність під час виконання поставлених завдань; - ініціативу в обговоренні проблем; - відповідальність за взаємовідносини; <p>3) відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб, що передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - використання професійно-орієнтованих навичок; - використання доказів із самостійною і правильною аргументацією; - володіння всіма видами навчальної діяльності; <p>4) здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності, що передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ступінь володіння фундаментальними знаннями; - самостійність оцінних суджень; - високий рівень сформованості загальнонавчальних умінь і навичок; - самостійний пошук та аналіз джерел інформації 	95-100
	Упевнене володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано дві вимоги)	90-94
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано три вимоги)	85-89
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано чотири вимоги)	80-84
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано шість вимог)	74-79
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано сім вимог)	70-73
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано вісім вимог)	65-69
	Рівень автономності та відповідальності фрагментарний	60-64
	Рівень автономності та відповідальності незадовільний	<60

7 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Технічні засоби навчання.

Дистанційна платформа Moodle.

8 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

- 1 Довідник користувача ЄКТС [Електронний ресурс]. URL: http://mdu.in.ua/Ucheb/dovidnik_koristuvacha_ekts.pdf (дата звернення: 04.11.2017).
- 2 Закон України «Про вищу освіту» [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення: 04.11.2017).
- 3 Закон України «Про освіту» [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення: 04.11.2017).
- 4 Національна рамка кваліфікацій. <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>.
- 5 Постанова Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187 «Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності закладів освіти» (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 р. № 347) [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/347-2018-п> (дата звернення: 04.08.2018).
- 6 Рекомендації до структури і змісту робочої програми навчальної дисципліни. Додаток 2 до листа МОН України від 9.07.2018 №1/9-434.
- 7 Стандарти і рекомендації забезпечення якості на європейському освітньому просторі. URL: http://www.britishcouncil.org.ua/sites/default/files/standards-and-guidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf (дата звернення: 04.11.2017).

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28.06.1996 р. (із змінами і доповненнями).
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення. (Відомості Верховної Ради Української РСР. – 1984. – Додаток до № 51, ст. 1122. із змінами і доповненнями).
3. Цивільний кодекс України. (Відомості Верховної Ради України. – 2003. - № 40-44, ст. 356. Із змінами і доповненнями).
4. Сімейний Кодекс України. (Відомості Верховної Ради України. – 2009. - № 21-22, ст. 135. Із змінами і доповненнями).
5. Кодекс законів про працю України. (Відомості Верховної Ради Української РСР. – 1971. – Додаток до № 50, ст. 375. Із змінами і доповненнями).
6. Кримінальний Кодекс України. (Відомості Верховної Ради України. – 2001. - № 25-26, ст. 131. Із змінами і доповненнями).

Допоміжна

1. Данільян О.Г. Національна безпека України: сутність, структура та напрямки реалізації [Текст] : навчальний посібник / О.Г. Данільян [та ін.]. –Х. : Фоліо, 2002. –285 с.
2. Про основи національної безпеки України: Закон України від 19 червня 2003 р. № 964–IV // ВВРУ. –2003. –№39. –Ст.352.6.Потреба часу –створення Інформаційного кодексу України [Електронний ресурс] / Режим доступу: http://comin.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=70301&cat_id=64654.
3. Кормич Б.А. Організаційно-правові засади політики інформаційної безпеки України: Монографія. –Одеса: Юридична література, 2003. – 472 с.
4. Горбулін В. Актуальні проблеми системного забезпечення інформаційної безпеки України / В. Горбулін, М. Биченок, П. Копка // Форми та методи забезпечення інформаційної безпеки держави : збірник матеріалів науково-практичної конференції (м. Київ, 13 березня 2008 р.). –К. : Видавець ЗахаренкоВ.О., 2008. –216с
5. Основи інформаційного права України [Текст] : навч. посіб. / В.С. Цимбалюк [та ін.] ; ред. М. Я. Швець [та ін.]. –К. : Знання, 2004. –274 с.
6. Про інформацію: Закон України від 2 жовтня 1992 року // Відомості Верховної Ради України. –1992. –№ 48. –Ст. 650.
7. Тарасенко Р.Б. Інформаційне право: навчально-методичний посібник / МВС України, Луган. держ. ун-т внутр. справ ім. Е.О. Дідоренка. – Луганськ: РВВ ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2010. –512 с.
8. Линник Г.М. Адміністративно-правове регулювання інформаційної безпеки України : автореф. дис.... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Г.М. Линник / Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. –К., 2011. –20 с.; Євдоченко Л.О.Удосконалення системи державного забезпечення інформаційної безпеки України в умовах глобалізації : автореф. дис.... канд. наук з держ. упр. : 25.00.01 / Л.О. Євдоченко / Львів.регіон. ін-т держ. упр., Нац. акад. держ. упр. при Президентові України.–Л., 2011. –20 с
9. Основи інформаційного права України [Текст] : навч. посіб. / В.С. Цимбалюк [та ін.] ; за ред. д-ра екон. наук М. Я. Швеця [та ін.]. –2-е вид., перероб. і допов. –К. : Знання, 2009. –414 с.
- 10.
11. Пилипенко П.Д., Хома Н.М., Кельман М.С. та ін., Основи правознавства: Навчальний посібник. 2-ге видання, виправлене і доповнене. – Львів «Магнолія 2006», 2018. – 467 с.
12. Семарак О.С., Семарак І.О. Основи правознавства: Навч. посіб. - К.: Знання, 2018, - 480 с. – (Вища освіта ХХІ століття).
13. Ведерніков Ю.А., Папірна А.В. Теорія держави і права: Навч. посіб. – К.: Знання, 2010. – 333 с.
14. Копейчиков В.В. Теорія держави і права. К.: «Юрінком-Інтер», 2017.

15. Котюк В.О. Загальна теорія держави і права К.: «Атіка», 2005.
16. Скакун О.Ф. Теорія держави і права (Енциклопедичний курс): Підручник. - Харків: Еспада, 2017. – 776 с.
17. Теорія держави і права. Академічний курс: Підручник /За ред. О.В.Зайчука, Н.М.Оніщенко. – К., 2019. – 688 с.
18. Хропанюк В.Н. Теория государства и права 2009.
19. Конституційне право України: Підручник /О.Ф. Фрицький. – 3-є вид., перероб. і доп. - К., «Юрінком Інтер», 2016. – 512 с.
20. Шляхтун П.П. Конституційне право України: Підручник. - К.: Освіта України, КНТ, 2018 – 592 с.
21. Адміністративне право: Навч. пос. /О.І. Остапенко, З.Р. Кісіль, М.В. Ковалів, Р.В. Кісіль. – К.: Всеукраїнська асоціація видавців «Правова єдність», 2018. – 536 с.
22. Адміністративне право України: Підручник /Ю.П. Битяк, В.М.Паращук, О.В.Дьяченко та ін.; За ред.. Ю.П. Битяка. – К., «Юрінком Інтер», 2016. – 544с.
23. Цивільне право України: Академічний курс: Підруч.: У 2 т. /За заг. ред. Я.М. Шевченко. – Вид. 2-ге, доп. І перероб. - К.: Видавничий Дім «Ін Юре» 2016. – Т. 1. Загальна частина. – 696 с.
24. Цивільне право України: Академічний курс: Підруч.: У 2 т. /За заг. ред. Я.М. Шевченко. – Вид. 2-ге, доп. І перероб. - К.: Видавничий Дім «Ін Юре» 2011. – Т. 2. Особлива частина. – 520 с.
25. Дякович М.М. Сімейне право: навч. пос. /для студ. вищ. навч. закл./ [М.М. Дякович]. – К.: Правова єдність, 2009. – 512 с.
26. Мироненко В.П. Сімейне право України: підручник. – К., Правова єдність, 2008. – 477 с.
27. Сімейне право України: Підручник /В.І.Борисова, І.В.Жилінкова. – К., «Юрінком Інтер», 2006. – 264 с.
28. Сімейне право України: Навчальний посібник /За ред. Є.О. Харитоновна. – К.: Істина, 2018. – 200 с.
29. Сімейні правовідносини. Законодавство. Позовні заяви. - К., «Юрінком Інтер», 2016. – 320 с.
30. Бойко М.Д. Трудове право України: Навчальний посібник. – Вид.2-ге доповн. і перероб., - К.: Атіка, 2018. – 316 с.
31. Болотіна Н.Б. Трудове право України: Підручник. – 5-те вид., перероб. І доп. - К.: Знання, 2018. – 860 с. – (Вища освіта ХХІ століття).
32. Болотіна Н.Б. Трудове право України: Навч. посіб. - К.: Знання, 2018. – 375 с.
33. Основи трудового права України: курс лекцій/ За ред. доктора юридичних наук, професора П.Д. Пилипенка – 4-те вид. виправ. і доп. – Львів; Магнолія, 2018. – 276 с.
34. Трудове право України: Академічний курс: Підруч. для студ. Вищ. Навч. закл. /П.Д. Пилипенко, В.Я. Бурак, З.Я. Козак та ін.; За ред. П.Д. Пилипенко. – 3-тє видання, перероб. І доп. - К.: Видавничий Дім «Ін. Юре», 2010. – 536 с.

35. Щербина В.І. Трудове право України: Підручник /За ред. В.С. Венедиктова. – К.: Істина, 2017. – 384 с.
36. Кримінальне право України. Загальна частина: Підручник /За ред. М.І.Бажанова, В.В.Сташиса, В.Я.Тація. – 2-е вид., перероб. і доп. – К., 2005. – 480 с.
37. Кримінальне право України. Особлива частина: Підручник /За ред. М.І.Бажанова, В.В.Сташиса, В.Я.Тація. – 2-е вид., перероб. і доп. – К., 2017. – 544 с.
38. Кримінальне право України. Загальна частина: Схеми. Таблиці. Визначення: Навч. Посібник /За ред. Є.В. Фесенка. – К., 2017. – 272 с.
39. Бараннік Р.В. Судові, правоохоронні та правозахисні органи України. Навчальний посібник. – К.: Дакор, КНТ, 2018. – 348 с.
40. Мельник М.І. «Правоохоронні органи та правоохоронна діяльність». – К.: «Атіка», 2019. – 576 с.
41. Правоохоронна та судова система України: збірник нормативно-правових актів: Довідкове видання /Упорядник Ковальчук Є.О. – Харків: вид-во «Бурун Книга», 2018. – 352 с.
42. Вольфрам Ребок Энергетическое право Украины. Краткое руководство. Киев, Arzinger, 2017. – 67 с.
43. Гелетуха Г. Г. Европа сделала ставку на биомассу / Г. Г. Гелетуха, А. В. Морозова // Коммунальное хозяйство. – 2007. – № 4. – С. 25–27.
44. Голикова С. Энергия будущего ЕС – возобновляемые источники энергии / С. Голикова // Энергетическая политика Украины. – 2016. – № 9. – С. 45–50.
45. Кишко О. Б. Щодо визначення поняття «поновлювані джерела енергії» в природоресурсовому законодавстві України / О. Б. Кишко // Держава і право: зб. наук. праць. – К.: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2017. – Вип. 38. – С. 542–545.
46. Кишко-Єрлі О. Б. Правові підстави використання поновлюваних джерел енергії як різновиду природних ресурсів / О. Б. Кишко-Єрлі // Держава і право: зб. наук. праць. – К.: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2018. – Вип. 41. – С. 485–490.
47. Краснова М.В. Компенсація шкоди за екологічним законодавством України (теоретико - правові аспекти): монографія / М.В. Краснова.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2018.-439 с.
48. Матвеева В.Г., Зенюк Л.А. Перспективы совершенствования нормативно-правового регулирования ядерной и радиационной безопасности // Энергетическое право.- 2016.- № 2.- С.15-22.
49. Земельне право України: Підручник / За ред. О.О. Погрібного та І.І. Каракаша. - Вид. 2, перероб. і доп. - К.: Істина, 2017. - 600с.
50. Транспортне право України : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / М.Л. Шелухін, О.І. Антонюк, В.О. Вишневецька та ін. ; за ред. М.Л. Шелухіна. - К.: Вид. Дім. «Ін Юре», 2018. - 896 с.
51. Міжнародне економічне право: Підручник - Чубарев В.Л.(Київ, Юрінком Інтер, 2017)

52. Міжнародне приватне право. Загальна частина. Підручник. За ред. проф. А.С.Довгєрта, проф. В.І.Кисіля. – К.: Правова єдність, 2016. – 374 с.
53. Муравйов В.І., Федорова А.Л. Курс лекцій з питань законотворчості / За ред. Копиленка О.Л., Богачової О.В. – К.: МП Леся, 2016. - 456 с.
54. Матвієнко В.М., Головченко В.І. Дипломатична історія України (1923-1993 роки): навчальний посібник. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2017. – 239 с.
55. Шнирков О.І., Заблоцька Р.О. Міжнародні економічні відносини: конспект лекцій. 3-тє вид. – Дніпропетровськ, 2018. – 256 с.
56. Основи інформаційної безпеки держави: Навчальний посібник / Гондюл В.П., Рижков М.М., Андрєєва О.М., Піпченко Н.О., Степко О.М. – К.: ІМВ, 2018. – 250 с.
57. Інформаційне забезпечення прогностно-аналітичної діяльності в міжнародних відносинах: Навчальний посібник / Рижков М.М., Бойчук С.І., Белоусова Н.Б. – К.: ІМВ, 2015. – 202 с.
58. Міжнародна інформаційна безпека: теорія та практика / Макаренко Є.А., Рижков М.М., Ожеван М.А. та ін. - К.: Видавничий дїм Lat&K, 2012. – 350 с.
59. Екологічне право України: підручник / Медведєва М.О., Бондар Л.О., Гавриш Н.С., Годованюк А.В. та ін. – Одеса: «Фенікс», 2018. – 788 с.
60. Міжнародне приватне право. Науково-практичний коментар / За ред. проф. А.Довгєрта. – Харків: Одиссей, 2017. - 352

Електронні ресурси:

<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/main/a#Find>
<http://court.gov.ua/>
<http://reestr.court.gov.ua/>
<http://zem.ua/ru/>
<https://kap.minjust.gov.ua/>
<http://ddr.minjust.gov.ua/uk/>
<http://antiraider.ua/>
<http://www.dsiu.gov.ua/>
<http://www.dcz.gov.ua/control/uk/index>
<http://www.kadrovik.ua/>
<http://ukrmediation.com.ua/ua/>
<https://prozorro.gov.ua/>
trade.informjust.ua
<https://setam.net.ua/>

Навчальне видання

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Нормативно-правове забезпечення інформаційної безпеки» для бакалаврів
спеціальності 122 «Комп'ютерні науки»